

تجزیه اسم

تجزیه اسم = اسم - مذکر، مؤنث - مفرد، مثنی، جمع - جامد، مشتق - معرفه و نکره - معرب، مبنی - منصرف، غیر منصرف - مقصور، منقوص، ممدود، صحیح الآخر

ویژگی اسم
 ال = الیوم
 تونین = یوماً
 مضاف = یوم الجمعة

نکته: ویژگی اسم با هم نمی آیند.
 صاحب المزرعة ← غلط

مؤنث	مذکر	
ة-ی-ا-آء	-	مفرد
زائد		
ان-ین	ان-ین	مثنی
ون-ین	ات	جمع

نکته (۱): اگر اسمی جمع باشد برای مذکر و مؤنث باید مفرد در نظر گرفته شود.
 مثال: امم ← امه ← مؤنث اسئلة ← سوال ← مذکر
نکته (۲): مصدرها را باید با «ات» جمع ببندیم.
 مثال: امتحانات
نکته (۳): یک اسم باید یکی از ویژگی اسم را داشته باشد.
 مثال: فی یوم ← غلط فی یوم ← صحیح

انواع جمع
 مکسر = نشانه جمع ندارد. ایام، علماء، اصوات
 سالم = نشانه جمع دارد. مسلمون، مسلمین، مسلمات

نکته: در جمع های سالم اگر علامت جمع حذف شود کلمه معنی دارد.
 مثال: مومنین ← سالم شیاطین ← مکسر

انواع مؤنث
 لفظی = نشانه مؤنث دارد. تلمیذة، کبری، دنیا، خضراء
 علم مؤنث = مریم، زینب
 مختص مؤنث = ام، بنت، أخت
 اسم شهر و کشور = ایران، مشهد
 اعضای زوج بدن = عین، ید، رجل، أذن
 معنوی = نشانه مؤنث ندارد
 اسم های سماوی = ارض، شمس، نفس، دارتار، جهنم، پتر، عصار، یح، حرب

مشتق
 اسم فاعل = بر وزن فاعیل
 اسم مفعول = بر وزن مفعول
 اسم تفضیل = 7 فعل برای مؤنث

نکته (۱): اسمی با م شروع شود مشتق است.

صفت مشبیه = فاعیل، فعلان، فُعل
 صیغه مبالغه = فُعَال، فُعَالَه، فُعُول
 اسم مکان و زمان = مَفْعَل، مَفْعِل، مَفْعَلَة

نکته (۲): اسمی با م شروع شود مشتق است.

نکته (۳): وزن مُفاعلة جامد است.

عین الفعل 7
 - باشد ← اسم فاعل، مُرْسِل
 - باشد ← اسم مفعول، مُرْسَل

نکته (۴): آبر، آمین ← بر وزن فاعل = اسم فاعل

نکته (۵): أُنشد، أَقْل ← بر وزن أَفْعَل = اسم تفضیل

نکته (۶): غنی، قوی ← بر وزن فَعیل = صفت مشبیه

عین الفعل 7
 ی باشد ← اسم فاعل، مُطیع
 الف باشد ← اسم مفعول، مطاع

نکته (۷): آخر ← اسم فاعل آخر ← اسم تفضیل

نکته (۸): خیر، شر ← معنی، بهتر، بدتر بدهد ← اسم تفضیل

نکته (۹): أفعَل، فعلی ← رنگ و عیب باشد ← صفت مشبیه

نکته (۱۰): اگر اسمی جمع باشد برای جامد و مشتق باید مفرد در نظر گرفته شود. مثال: فقراء ← فقیر ← صفت مشبیه

مثال: مجاهدة، محاسبة، مساعدة